

TERVEZET!

A belügyminiszter

..../2013. (... ..)

BM rendelete

a belföldi állami futárszolgálat tevékenységének szabályairól

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 101. § (1) bekezdés *l)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *n)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. §

E rendelet alkalmazásában

- a) bekapcsolt szerv:* a futárszolgálat szolgáltatását a futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolását követően igénybe venni jogosult személy vagy szervezet;
- b) futár:* a futárszolgálat küldemény továbbításával megbízott tagja;
- c) futárjegyzék:* a küldemény nyilvántartási és átadás-átvételi bizonylata;
- d) futárkódszám:* a bekapcsolt szerv azonosítására szolgáló, a futárszolgálat központi szerve által biztosított szám;
- e) futárzsák:* küldemények továbbítására rendszeresített, lakattal zárható és azonosítási számmal ellátott, speciális zsák;
- f) küldemény:*
 - fa)* a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló törvényben meghatározott köziratot tartalmazó, kézbesítés céljából burkolatán címmel ellátott, lezárt levél- és csomagküldemény vagy futárzsák, valamint
 - fb)* a futárszolgálat útján továbbított bűnjel;
 - g) a küldemény azonosító adatai:* a feladó, a címzett, a nyilvántartási szám, a minősítési szint, valamint a példánysorszám megjelölése;
 - h) a küldeményforgalom jellegének meghatározása:* annak meghatározása, hogy a futárszolgálat igénybevétele
 - ha)* kizárólag minősített adatot tartalmazó küldemények,
 - hb)* minősített és nem minősített adatot egyaránt tartalmazó küldemények, vagy
 - hc)* kizárólag nem minősített adatot tartalmazó küldemények továbbításának érdekében kerül-e sor;
 - i) külföldi minősítésű küldemény:* a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott külföldi minősített adatot tartalmazó küldemény.

2. A futárszolgálat tevékenysége és feladatai

2. §

(1) A futárszolgálat alapvető feladata a minősített adatokat tartalmazó küldemények továbbítása a minősített adatot kezelő bekapcsolt szervek között.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott küldeményeken túl a futárszolgálat továbbítja

a) a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, illetve a miniszterelnök küldeményeit, utasításukra a bekapcsolt szervnek nem minősülő szervhez, illetve soron kívül is,

b) a Köztársasági Elnök Hivatala, az Országgyűlés Hivatala, az Alkotmánybíróság, az Állami Számvevőszék, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, a Magyar Nemzeti Bank, illetve a központi államigazgatási szervek vezetőinek döntése szerint a sürgős, minősített adatot nem tartalmazó küldeményeket a bekapcsolt szervek között,

c) a minősített adatot nem tartalmazó küldeményt

ca) a rendőrség szervei között, vagy

cb) a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalainak szervezeti egységeiként működő okmányirodák, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala, illetve a rendőrség szervei között, továbbá

d) a rendészetért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által irányított minisztérium, valamint a miniszter által irányított szervek küldeményeit a bekapcsolt szervek között.

3. §

(1) A futárszolgálat a 2. §-ban meghatározott küldeményeket az ott felsorolt jogosultak részére térítésmentesen továbbítja.

(2) Az Állami Futárszolgálat a 2. §-ban meghatározott körbe nem tartozó küldemények továbbítását is elvállalhatja

a) díjazás ellenében, külön szerződés alapján, vagy

b) kivételes esetben – a bekapcsolt szerv indokolást tartalmazó megkeresésére –, az Állami Futárszolgálat parancsnokának erre vonatkozó engedélye alapján.

3. A futár jogállása és tevékenysége

4. §

(1) A futár

a) jogosult a küldeményeknek a futárszolgálat nevében történő átvételére és átadására,

b) köteles a rábízott küldeményeket továbbítani, megőrizni és megvédeni, valamint

c) szolgálata teljesítése során az Állami Futárszolgálat parancsnoka által a nevére kiállított futárigazolvánnyal igazolja magát, amely igazolvány a rendőrség állományába tartozást igazoló igazolvánnyal együtt érvényes.

(2) Igazoltatás, fokozott ellenőrzés során – személyazonosságának megállapítását követően – a futár továbbhaladását, feladatának folytatását haladéktalanul lehetővé kell tenni. A lezárt küldemények a futár személyét érintő intézkedés során nem bonthatók fel.

(3) A futár továbbhaladását a feladatának végrehajtása érdekében forgalomkorlátozás és területlezáras esetén is biztosítani kell, kivéve, ha a korlátozás olyan okból történik, amely miatt minden forgalom szünetel, vagy az áthaladás aránytalan kockázattal jár.

(4) A futár személyi szabadságának korlátozását az érintett futárszerv vezetőjével haladéktalanul közölni kell. A futár személyi szabadságát korlátozó intézkedést foganatosító szerv köteles a küldemények hiánytalan megőrzéséről és védelméről gondoskodni, s azokat a futárszolgálat megbízottjának átadni.

4. A futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolás, valamint a kikapcsolás szabályai

5. §

- (1) A minősített adatot kezelő szervezetnek a futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolása – a 7. § (1) bekezdésében meghatározott kivétellel – igénybejelentés alapján történik.
- (2) Igénybejelentést azoknak a minősített adatot kezelő szervezetnek a bekapcsolására lehet tenni, amelyeknek feladóként vagy címzettként minősített küldeményeket érintő küldeményforgalma van.
- (3) Igénybejelentést a minősített adatot kezelő szerv vezetője tehet, amely bejelentés tartalmazza
 - a) a szerv nevét, székhelyét, központi címét, a küldemények átadásának és átvételének helyét,
 - b) azt, hogy a futárszolgálat igénybevételére folyamatosan vagy alkalmasszerűen kerül-e sor, valamint
 - c) annak megjelölését, hogy a kérelmező szerv a futárszolgálatot a minősített adatot tartalmazó küldemények továbbítása mellett – a 3. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott szerződés megkötésével – minősített adatot nem tartalmazó küldemények továbbítására is igénybe kívánja-e venni.
- (4) A 2. § (1) bekezdésében, valamint a 2. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott esetekben az igénybejelentés alapján a bekapcsolás iránt az Állami Futárszolgálat parancsnoka nyolc munkanapon belül intézkedik. A minősített adatot nem tartalmazó küldeménynek a 3. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott szerződés alapján történő továbbítására irányuló bekapcsolási kérelem esetén az Állami Futárszolgálat parancsnoka megvizsgálja a küldemények továbbításának lehetőségét, és döntéséről harminc napon belül tájékoztatja a bekapcsolást kezdeményező szervet.
- (5) A futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolás esetén az erről szóló értesítésben az Állami Futárszolgálat parancsnoka közli
 - a) a bekapcsolás kezdőnapját,
 - b) a bekapcsolt szerv futárkódszámát,
 - c) a küldeményforgalom jellegének meghatározását,
 - d) azt, hogy a küldeményforgalom folyamatos vagy alkalmasszerű, valamint
 - e) a küldemények rendszeres felvételének, illetve kézbesítésének szokásos napját és időpontját.
- (6) A bekapcsolt szerv kizárólag az (5) bekezdés c) pontja szerint meghatározott küldeményforgalmi jellegnek megfelelő küldeményeket jogosult átvenni, illetve a futárszolgálatnak továbbításra átadni.
- (7) A bekapcsolt szerv (3) bekezdésben, valamint az (5) bekezdés a)-c) és e) pontjában meghatározott adatait a futárszolgálat nyilvántartja. A bekapcsolt szerv nevét, központi címét és küldeményforgalma jellegének meghatározását az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) hivatalos internetes honlapján közzéteszi; az így közzétett adatok negyedévente történő frissítéséről az Állami Futárszolgálat parancsnoka a honlap kezelője útján gondoskodik.
- (8) A bekapcsolt szerv a futárszolgálat feladatait és szolgáltatásait érintő adataiban bekövetkezett változásokat köteles legkésőbb két munkanapon belül bejelenteni a futárszolgálatnak.

6. §

- (1) A bekapcsolt szervezetek részére nyújtandó szolgáltatást a futárszolgálat – a küldeményforgalom gyakoriságára tekintettel –
 - a) folyamatosan, vagy
 - b) alkalmasszerűen
 teljesíti.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben a futárszolgálat a bekapcsolt szervet akkor keresi fel, ha az megfelelő időben jelzi, hogy futárszolgálat útján továbbítandó küldeménye van, avagy ő fogad futárszolgálat útján továbbítandó küldeményt.

7. §

(1) A 2. § (2) bekezdés *a)-c)* pontjában meghatározott szervezeteknek és személyeknek a futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolását az Állami Futárszolgálat – az 5. §-ban foglalt előírások alkalmazásával – hivatalból végzi azzal, hogy a bekapcsolandó szervnek az 5. § (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott adatai beszerzése iránt az Állami Futárszolgálat parancsnoka intézkedik, aki egyúttal a küldeményforgalom jellegét és a szolgáltatás gyakoriságát is meghatározza.

(2) A futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolás és a szolgáltatás 6. § (1) bekezdésében meghatározott módjának, valamint a bekapcsolt szerv futárkódszámának meghatározása az Állami Futárszolgálat parancsnokának hatáskörébe tartozik. A szolgáltatás igénybevételéhez szükséges bélyegzők legyártásáról a bekapcsolt szerv vezetője gondoskodik.

8. §

(1) Az Állami Futárszolgálat parancsnoka a bekapcsolt szervet – annak bejelentése alapján, a bejelentés kézhezvételétől számított nyolc munkanapon belül – a futárszolgálat országos rendszeréből kikapcsolja.

(2) Az Állami Futárszolgálat parancsnoka – az érintett szerv egyidejű tájékoztatása mellett – a futárszolgálat országos rendszeréből nyolc munkanapon belül hivatalból kikapcsolja

a) a jogutód nélkül megszűnt bekapcsolt szervet, valamint

b) – a különleges jogrend esetére bekapcsolt szervek kivételével – azon bekapcsolt szervet, amelynek 1 évet meghaladó időtartamon belül nincs küldeményforgalma.

5. A küldemények továbbításának általános követelményei

9. §

(1) A küldemények továbbításának rendjét úgy kell kialakítani, hogy az illetéktelen személy hozzáféréseivel szembeni védelem mindenkor megfelelően biztosított legyen.

(2) A küldemények őrzését a továbbítás teljes tartama alatt biztosítani kell.

6. A bizonylati rend

10. §

A küldeménytovábbítással összefüggésben alkalmazott bizonylati rendet úgy kell kialakítani, hogy az alkalmas legyen

a) valamennyi küldemény egyedi azonosítására,

b) a küldemények útjának mindenkori nyomonkövetésére, valamint

c) a személyi felelősség megállapítására.

11. §

(1) A futárjegyzéket

a) küldemény felvételekor a feladó szerv,

b) kézbesítéskor a futárszolgálat

állítja ki.

(2) A bekapcsolt szervek a Robotzsaru-NEO integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer vagy annak minősített iratkezelésére alkalmas változata (RobotzsaruTÜK NEO) futárjegyzékét használják, ennek hiányában az ORFK hivatalos internetes honlapjáról letölthető, az Állami Futárszolgálat által biztosított vagy jóváhagyott számítógépes programmal előállított futárjegyzéket alkalmazzák. Hagyományos, nyomdai úton előállított futárjegyzék csak indokolt esetben, kivételesen használható, feltéve, hogy megfelel a (3)-(4) bekezdésben meghatározott követelményeknek.

(3) A feladó szerv által kiállított futárjegyzék tartalmazza

- a) a futárjegyzék sorszámát,
- b) a feladó szerv nevét és a címzettet,
- c) a küldeményben továbbított adathordozó nyilvántartási számát, szám nélküli küldemények esetében azok darabszámát,
- d) a feladó személy nevét és aláírását, a feladó szerv bélyegzőlenyomatát, az átadás-átvétel időpontját,
- e) a 3. § (2) bekezdés a) pontja szerinti szerződés alapján továbbított küldemény esetében – az a)-d) pontban meghatározottakon felül – a küldemény fajtáját (levél vagy csomag), valamint
- f) a minősített adatot tartalmazó küldemény esetén – az a)-d) pontban meghatározottakon felül – a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet.) 52. § (2) bekezdésében meghatározott további adatokat.

(4) A futárszolgálat által kézbesítéshez kiállított futárjegyzék tartalmazza

- a) a futárjegyzék sorszámát,
 - b) a kiállító futárszerv megnevezését és a címzettet,
 - c) a küldeményben továbbított adathordozó nyilvántartási számát, szám nélküli küldemények esetében azok darabszámát,
 - d) a futár nevét és aláírását, a futárszolgálat bélyegzőlenyomatát, az átadás-átvétel időpontját, valamint
 - e) a minősített adatot tartalmazó küldemény továbbítása esetében – az a)-d) pontban meghatározottakon felül – a Korm. rendelet 52. § (2) bekezdésében meghatározott további adatokat.
- (5) A futárjegyzéken a nyilvántartási számmal ellátott adathordozót tartalmazó küldeményeket egyenként, felülről lefelé növekvő sorszámmal ellátva kell szerepeltetni. Ha a küldemény több, nyilvántartási számmal ellátott adathordozót tartalmaz, a küldemény címdalán, valamint a futárjegyzéken valamennyi nyilvántartási számot fel kell tüntetni. A futárjegyzéken – a küldemény címdalán szereplő nyilvántartási számok közül – csak az első (bal felső) nyilvántartási számot kell a küldemény azonosíthatósága érdekében szerepeltetni.

(6) A minősített és a nem minősített adatot tartalmazó küldemények továbbításához külön-külön futárjegyzéket kell készíteni. A minősített adatot tartalmazó küldemények futárjegyzékén a „Szigorúan titkos!” minősítési szint „SZT!”, a „Titkos!” minősítési szint „T!”, a „Bizalmas!” minősítési szint „B!”, a „Korlátozott terjesztésű!” minősítési szint „KT!” betűkkel rövidíthető.

(7) Küldemény felvételekor és kézbesítésekor a futárjegyzéket két eredeti példányban kell kiállítani, amelyek közül az egyik példány az átvétel igazolása után a futárszolgálatnál, a másik példány a bekapcsolt szervnél marad.

(8) Futárzsák alkalmazása esetén

- a) a futárjegyzéken a (3) bekezdés c) és e)-f) pontjában, valamint a (4) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott adatok helyett a futárzsák azonosítási számát kell feltüntetni, és minden esetben szerepeltetni kell a futárzsákban elhelyezett küldemények közül a legmagasabb minősítésű küldemény minősítési szintjét, valamint

b) a futárzsákban el kell helyezni a futárjegyzék (3)-(4) bekezdésben meghatározottak szerint kiállított két példányát, amelyek közül az egyik példányt a futárzsák tartalmának tételes ellenőrzése és az átvétel igazolása után az átvevő a feladónak visszaküldi, míg a másik példányt megtartja.

7. A küldemény lezárása és csomagolása

12. §

(1) Futárszolgálat útján kizárólag lezárt küldemények továbbíthatók. Nem továbbítható olyan küldemény, amelyet nem a bekapcsolt szerv iratkezelő szerve zárt le, kivéve, ha a küldeményt a minősítő lezárt állapotban adta át az iratkezelőnek.

(2) A küldemény lezárása akkor megfelelő, ha

a) a burkolat nyilvánvaló megsértése nélkül a küldemény tartalmához nem lehet hozzáférni, illetve a küldemény tartalmát nem lehet megismerni, továbbá

b) a minősített adatot tartalmazó küldemény a lezárás helyén oly módon van ellátva a minősített adatot kezelő szerv által használt bélyegzőlenyomattal, hogy az esetleges felbontás, illetve a jogosulatlan hozzáférés egyértelműen megállapítható.

(3) A csomagolásnak alkalmasnak kell lennie arra,

a) hogy a küldeményt a tömeges szállítással együttjáró fokozott sérülési veszélytől megóvjja, valamint,

b) hogy az *a)* pontban meghatározott okból bekövetkező sérülés miatt a küldemény tartalma ne válhasson hozzáférhetővé.

(4) Az egyidejűleg feladott küldemények össz tömege nem haladhatja meg a 25 kg-ot azzal, hogy az egyes küldemények darabonkénti tömege legfeljebb 20 kg lehet.

(5) Folyamatos és több darabból álló küldeményforgalom esetén a küldemények futárzsákban továbbíthatók. A minősített adatot tartalmazó küldemény továbbításakor a futárzsákot olyan módon kell lezárni, hogy azt a zárszerkezet feltörése nélkül csak a feladó és a címzett nyithassa. A futárzsákot el kell látni azonosítási számmal, és fel kell rajta tüntetni a címzett nevét.

8. Címzés

13. §

(1) A küldemény címzés oldalán – jól olvashatóan – fel kell tüntetni

a) a címzett nevét középen,

b) a címzett székhelyét a jobb alsó sarokban,

c) a feladó nevét, székhelyét és a küldemény nyilvántartási számát – a több, külön nyilvántartott adathordozót tartalmazó küldemény esetében a nyilvántartási számokat egymás alá írva – a bal felső sarokban,

d) a Korm. rendelet 53. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat és tudnivalókat, valamint a feladó szerv futárkódszámát, ha a küldemény minősített adatot tartalmaz, továbbá

e) a „Futárral továbbítandó!” – a sürgős továbbításra vonatkozó igény esetén a „Futárral soron kívül továbbítandó!” – kezelési utasítást, ha a küldemény a 3. § (2) bekezdése alapján kerül továbbításra.

(2) A nem bekapcsolt szervnek címzett küldeményen fel kell tüntetni a címzett szerv pontos megnevezését és címét.

9. A küldemény felvétele és kézbesítése

14. §

- (1) A futárszolgálat a küldeményt a bekapcsolt szerv iratkezelő szervétől (szervezeti egységtől, szervezeti elemétől) veszi át (küldeményfelvétel), illetve ott kézbesíti.
- (2) A küldeményfelvétel és a kézbesítés a futárszervnél történik, ha
- a) a futárszerv és a bekapcsolt szerv egy épületben vagy több épületből álló zárt objektumban van elhelyezve, vagy
 - b) a futárszolgálat és a bekapcsolt szerv ebben megállapodik.
- (3) A (2) bekezdésben foglalt előírás irányadó abban az esetben is, ha a bekapcsolt szerv
- a) nem biztosítja a futár soron kívüli beléptetését, illetve járművének behajtását, vagy
 - b) a futárjárművel nem közelíthető meg.
- (4) A küldemény felvételére a futáron kívül az Állami Futárszolgálat parancsnoka által meghatalmazott más futárszolgálati alkalmazott jogosult.
- (5) A futárszolgálat a küldemény felvételét megtagadja, ha
- a) a küldemény
 - aa) nem felel meg a 12-13. §-ban meghatározott előírásoknak, vagy
 - ab) a 16. §-ban meghatározottak szerint nem továbbítható, vagy
 - b) a futárjegyzék nem felel meg a 11. §-ban meghatározott előírásoknak.
- (6) A futárszolgálat a küldeményt
- a) a címzettnek,
 - b) a bekapcsolt szerv vezetőjének, vagy
 - c) a bekapcsolt szerv vezetője által a küldemény átvételére meghatalmazott alkalmazottnak kézbesíti.
- (7) A (6) bekezdés c) pontja szerinti meghatalmazás tartalmazza
- a) az átvételre jogosult nevét, hivatali beosztását és aláírásmintáját,
 - b) az átvételi jogosultság terjedelmét és érvényességi idejét, továbbá ennek részeként – minősített adatot tartalmazó küldemény esetében – az átvehető legmagasabb minősítési szint meghatározását, valamint
 - c) a bekapcsolt szerv vezetőjének aláírását és a szerv bélyegzőlenyomatát.
- (8) A magáncímre szóló, minősített adatot tartalmazó küldeményt a futárszolgálat kizárólag a címzettnek kézbesítheti.
- (9) A magáncímre szóló, minősített adatot nem tartalmazó küldeményt a futárszolgálat – a feladó eltérő írásbeli rendelkezésének hiányában –
- a) a címzettnek, vagy
 - b) – amennyiben a címzett nem található a címzésben megjelölt helyen –
 - ba) a címzett 14. életévét betöltött hozzátartozójának, vagy
 - bb) a címzett meghatalmazottjának
- kézbesíti.
- (10) A (9) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, amelyet a futár a futárjegyzékhez csatol. Meghatalmazás küldemények rendszeres átvételére is adható, amelyet az Állami Futárszolgálat parancsnokának kell megküldeni. A magáncímre szóló, minősített adatot nem tartalmazó küldemény – a feladó erre vonatkozó rendelkezése alapján – levélszekrénybe helyezéssel is kézbesíthető.
- (11) A futárszolgálat az átvételkor az átvételi jogosultságot, valamint az átvételre jogosult személyazonosságát köteles ellenőrizni.
- (12) A feladó kérésére a kézbesítés várható idejét a futárszolgálat a küldemény felvételekor közli.

10. Az átvétel igazolása

15. §

- (1) A küldemények átvételét az átvevő nevének és sajátkezű, az átvétel időpontját (óra, perc) is tartalmazó dátummal ellátott aláírásának, továbbá a szerv hivatalos bélyegzőlenyomatának a futárjegyzéken történő feltüntetésével igazolja.
- (2) Magáncímre történő kézbesítéskor az átvételt az átvevő nevének és sajátkezű, dátummal ellátott aláírásának olvasható feltüntetésével igazolja.
- (3) A futárzsákban továbbított küldemények átvételének igazolása során az átvevő
- a) a futárzsák átvételét nevének és sajátkezű, az átvétel időpontját (óra, perc) is tartalmazó dátummal ellátott aláírásának, valamint a szerv hivatalos bélyegzőlenyomatának,
 - b) a küldemény átvételét – a futárzsák tartalmának és a futárjegyzék adatainak összevetéséből következő egyezés esetén – nevének és sajátkezű, dátummal ellátott aláírásának, valamint a szerv hivatalos bélyegzőlenyomatának a futárjegyzéken történő feltüntetésével igazolja.
- (4) Amennyiben a futárzsák nyitásakor az átvevő a futárjegyzéken feltüntetett adatokhoz képest eltérést észlel,
- a) három példányban jegyzőkönyvet vesz fel, amelynek egy-egy eredeti példányát a küldő szervnek, valamint a küldemény továbbítását végző futárszervnek küldi meg, illetve a küldemény átvevőjének adja át, továbbá
 - b) az eltérés okát – amennyiben lehetséges – a feladóval haladéktalanul tisztázza.
- (5) A (4) bekezdés szerinti jegyzőkönyv
- a) tartalmazza
 - aa) a futárzsák nyitásakor jelenlévők nevét,
 - ab) a hiányzó küldemény futárjegyzéken szereplő azonosító adatait, valamint
 - ac) a hiány megállapítására foganasított intézkedéseket és az ezek alapján tett megállapításokat, továbbá
 - b) egy példányát a feladónak meg kell küldeni.
- (6) A díjköteles küldeményeket terhelő egyszeri feladási díjat a feladó a (4) bekezdésben meghatározott esetben is köteles megfizetni.

11. A nem továbbítható és a nem kézbesíthető küldemények

16. §

Nem továbbítható a futárszolgálat útján

- a) a 12. §-ban meghatározott követelményeknek meg nem felelő küldemény,
- b) a 14. § (8) bekezdésében meghatározott küldemények kivételével a nem köziratot tartalmazó küldemény,
- c) az életet, a testi épséget, az egészséget, a többi küldeményt, illetve a szállítás biztonságát veszélyeztető küldemény,
- d) a készpénz- vagy értékküldemény,
- e) az 1. § h) pont ha) alpontjában meghatározott küldeményforgalmi jelleggel bekapcsolt szerv részére címzett, minősített adatot nem tartalmazó küldemény,
- f) a romlandó, bűzös tartalmú vagy egyéb okból veszélyes küldemény, továbbá
- g) a büntető- és szabálysértési hatósági ügyek iratai, valamint az ezekhez kapcsolódó bűnjelek és egyéb tárgyak, ha nem felelnek meg a küldeményekre vonatkozóan e rendeletben meghatározott előírásoknak és
- ga) méretükből, illetve mennyiségükből kifolyólag személygépkocsival a menetrendszerinti futárjáratokkal nem szállíthatók,
- gb) folyékony, illetve törékeny mivoltukra figyelemmel csomagolásuk nem zárja ki a szállítás közbeni sérülés és az ebből fakadó káros következmények bekövetkezésének lehetőségét,
- gc) tűzveszélyes, sugárzó- vagy robbanóanyagot tartalmaznak, vagy

gd) egyedi azonosításra alkalmas nyilvántartási számmal el nem látott vérdobozokat tartalmaznak.

17. §

A futárszolgálat a felvett küldeményt nem kézbesíti, ha

- a)* a címzett kétséget kizáróan nem azonosítható, vagy
- b)* a címzett a küldemény átvételét megtagadja, illetve a címzésben meghatározott helyen átvételre jogosult nem található.

18. §

(1) A futárszolgálat a 16. § előírásai szerint nem továbbítható küldemény átvételét visszautasítja. Amennyiben a küldemény nem továbbítható volta az átvételét követően derül ki, a küldeményt a futárszolgálat – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a visszaküldés okának megjelölése mellett a feladónak visszaküldi.

(2) A 16. § *b), c), f),* illetve *g)* pontja szerinti küldemény visszavételéről – a futárszolgálat értesítése alapján – a feladó gondoskodik.

(3) Az (1) bekezdés második mondatában, valamint a (2) bekezdésben foglalt előírás a 17. § előírásai szerint nem kézbesíthető küldemény tekintetében is megfelelően irányadó.

12. Eljárás a küldemény elveszése, megsemmisülése, sérülése esetén

19. §

(1) A futárszolgálat haladéktalanul intézkedik a küldemény

- a)* elvesztése esetén a felkutatás,
- b)* megsemmisülése esetén a megsemmisülés körülményeinek megállapítása és a feladó értesítése iránt.

(2) Ha a minősített adatot tartalmazó küldemény a továbbítás során megsérült, a futárszolgálat – a Korm. rendelet 47. § (1) bekezdésében az ilyen esetre meghatározott intézkedések megtételét követően – gondoskodik a küldemény lezárásáról, és azt bélyegzőlenyomattal ellátva, valamint a lezáró személy aláírásával hitelesítve továbbítja a címzettnek.

(3) Az (1), illetve a (2) bekezdésben meghatározott események bekövetkezése esetén az esetről jegyzőkönyvet kell készíteni. A bekapcsolt szerv jegyzőkönyvet készíthet abban az esetben is, ha a futárszakban továbbított minősített küldemény sérülését a futárszak felnyitása utáni ellenőrzés során észleli.

(4) A (3) bekezdés szerinti jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

- a)* a küldemény 1. § *g)* pontja szerint azonosító adatait,
 - b)* az elveszés, megsemmisülés esetén az esemény helyét, idejét, továbbá azon személyek adatait, akik a küldeményhez hozzáférhettek,
 - c)* a sérült küldemény eredeti csomagolási módját, a küldeményben lévő iratok lap- és iktatószámát, valamint példánysorszámát, a sérülés leírását és valószínűsíthető okát, azon személyek adatait, akik a sérülés folytán a küldemény tartalmába betekintheztek, továbbá a betekintési lehetőség megszüntetésének módját, továbbá
 - d)* az eseménnyel kapcsolatban szükséges intézkedések megtételének, illetve az esetleges felelősség megállapításának szempontjából lényeges körülmények megfelelő részletességű leírását.
- (5) A (3) bekezdés szerinti jegyzőkönyvet három példányban kell elkészíteni, amelyek közül egy példányt a feladónak, illetve a címzettnek kell megküldeni, míg a harmadik példány az eseménnyel érintett futárszervnél marad. Az eseménnyel érintett futárszerv vezetője gondoskodik az ügykörében szükséges intézkedések megtételéről és az esetleges felelősség megállapításáról.

(6) Ha a minősített adatot nem tartalmazó küldemény a címzetthez sérült vagy felnyitott állapotban érkezik, az átvevő ennek tényét a futárjegyzékre feljegyzi és a küldemény tartalmát külön jegyzékben feltünteti. Amennyiben az átvevő irathianyít állapotot állapít meg, úgy erről a feladót értesíti.

13. A tudakozódás szabályai

20. §

- (1) Az átvett küldeményről – az azonosításához szükséges adatok közlésével – a feladó, illetve a címzett a futárszolgálatától felvilágosítást kérhet.
- (2) A még nem kézbesített küldeményt a futárszolgálat – a feladó erre vonatkozó kérése esetén – visszaadja.

14. A külföldi minősítésű küldemények továbbításának különös szabályai

21. §

- (1) A külföldi minősítésű küldeményeket a többi küldeménytől elkülönítve, az erre a célra külön kiállított futárjegyzéken kell nyilvántartani, amely
- a)* a feladó által történő kiállítás esetén a 11. § (3) bekezdés *a)*-*c)* pontjában,
- b)* a futárszolgálat által a kézbesítéshez történő kiállítás esetén a 11. § (4) bekezdés *a)*-*d)* pontjában meghatározott adatokat tartalmazza.
- (2) A feladó futárkódszámát a külföldi minősítésű küldeményeken is fel kell tüntetni.

15. Felelősségi szabályok

22. §

- (1) A futárszolgálat
- a)* felelősséggel tartozik a továbbítás céljából birtokába adott küldemények megővéseért és a tevékenysége során tudomására jutott minősített adat megőrzéséért, valamint
- b)* a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben és az irányadó jogszabályokban meghatározottak szerint felel az átvett küldeményben bekövetkezett anyagi károkért.
- (2) Kizárja a futárszolgálat kártérítési felelősségét, ha a kár
- a)* a küldemény belső tulajdonsága,
- b)* a küldemény csomagolásának az átvételkor nem észlelhető hiányossága,
- c)* a címzés hibás volta, vagy
- d)* a futárszolgálat működési körén kívül eső elháríthatatlan ok folytán következett be.
- (3) A feladót terheli a felelősség
- a)* a küldemény útjának követhetlensége miatt bekövetkező károkért, ha e körülményt a nyilvántartási szám feltüntetésének elmulasztása idézte elő, valamint
- b)* az olyan eseményekért, amelyek a küldeménynek az átvételkor nem észlelhető tulajdonsága folytán következtek be.
- (4) A díjköteles küldemények egyszeri feladási díját a feladó a (2), illetve a (3) bekezdésben meghatározott káresemények bekövetkezése esetén is köteles megfizetni.

16. Záró rendelkezések

23. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő hatvanadik napon lép hatályba.

24. §

Hatályát veszti a belföldi Állami Futárszolgálat tevékenységének szabályozásáról szóló 44/1998. (X. 14.) BM rendelet.

Dr. Pintér Sándor

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A belföldi állami futárszolgálat tevékenységét jelenleg a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 101. § (1) bekezdés *I*) pontjában foglalt felhatalmazó rendelkezés alapján kiadott, a belföldi Állami Futárszolgálat tevékenységének szabályozásáról szóló 44/1998. (XI. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza, amelynek 6. § (1) bekezdése az állami futárszolgálatot a rendőrség speciális szolgálataként határozza meg. A hivatkozott rendelkezés értelmében a futárszolgálat központi szerve az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK) alárendeltségében országos hatáskörű, területi besorolású szervként működik, míg kihelyezett szervezeti egységei a rendőr-főkapitányságok szervezetébe tartoznak.

Az 1998. december 13-án hatálybalépett Rendeletnek a kormányzati struktúrában, illetve a rendőrség szervezeti felépítésében időközben bekövetkezett számottevő változásokra figyelemmel szükséges teljeskörű felülvizsgálata napjainkra vált időszerűvé.

A Rendeletben foglalt szabályozás felülvizsgálatát mindezen körülményeknek megfelelően

- a jogszabály hatálybalépése óta eltelt időszakban a közigazgatásban és az állami szervezetrendszer struktúrájában, valamint a szélesebb szabályozási környezetben bekövetkezett jelentős változások, továbbá
- a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III. 26.) Korm. rendelet alapján bevezetett új, korszerű számítógépes „futárprogram” rendszerbeállítása, illetve az ennek üzemeltetésével összefüggő tapasztalatok

tették szükségessé, amely körülmények a tárgykört jelenleg szabályozó végrehajtási rendelet részleges módosítása helyett a miniszteri rendeleti szintű szabályozás újraalkotását indokolják.

A Rendeletet felváltó – úgyszintén az Rtv. hivatkozott felhatalmazó rendelkezése alapján kiadandó – újabb miniszteri rendeletben foglalt előírások az időközben megváltozott szervezeti keretekhez messzemenőig igazodva biztosítják a futárszolgálat feladatainak a jelenleginél hatékonyabb, maradéktalan ellátását, egyszersmind megteremtik a tárgykört közvetlenül szabályozó végrehajtási rendelet előírásainak az e jogszabályhoz kapcsolódó további szabályozókban foglalt előírásokkal való összhangját.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A tárgykört korábban szabályozó miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest az új szabályozás számottevően kibővíti az értelmező rendelkezések körét, amennyiben tételesen rögzíti a norma gyakorlati alkalmazása érdekében különös értelmezésre szoruló valamennyi fogalom-meghatározás speciális tartalmát, illetve jelentését.

A 2-3. §-hoz

E szakaszok az Állami Futárszolgálat működésének és tevékenységi körének meghatározására vonatkozó előírásokat rögzítik.

A többek között a minősített adatok szerven kívüli címzettek részére történő szabályait megállapító, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mav. tv.), illetve az ennek végrehajtását szolgáló, a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III. 26.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Kormányrendelet) foglaltaknak megfelelően a belügyminiszter rendelete előírja, hogy a futárszolgálat országos rendszerébe bekapcsolt, minősített adatot kezelő szervek minősített adatokat tartalmazói küldeményeinek továbbításáról mindenekelőtt a futárszolgálat útján szükséges gondoskodni.

A miniszteri rendelet mindemellett meghatározza az elsődlegesen a futárszolgálat útján továbbítandó egyéb küldemények, továbbá feladók és címzettjeik lehetséges körét, valamint a futárszolgálatnak az elsődleges feladatellátáson túlmenő további feladatvállalására vonatkozó részletes előírásokat.

A 4. §-hoz

A futárszolgálat tevékenységének speciális jellegére, illetve az állam működése szempontjából fennálló kiemelkedő jelentőségére figyelemmel a feladatát végző futárt olyan különleges jogosítványokkal indokolt felruházni, amelyek adott esetben az egyes állami szervek hivatalos eljárásával szemben is, illetőleg ezek rendkívüli segítségnyújtása mellett biztosítják a szolgálati feladatok zökkenőmentes, zavartalan ellátását.

Az 5-8. §-hoz

A korábban hatályban volt előírásokat véve alapul az újabb szabályozás a futárszolgálat országos rendszerébe történő bekapcsolásnak mind a hivatalból, mind az igénybejelentés alapján történő módját fenntartja, míg a hivatalból bekapcsolandó szervek körét a futárszolgálat elsődleges tevékenységével érintett intézményekhez mérten állapítja meg.

Tekintettel az Állami Futárszolgálat leterheltségére, illetve kapacitásának korlátozott voltára, a küldeményforgalom alakulásának prognosztizálhatósága érdekében az igénybejelentés alapján történő bekapcsolódás esetén a bejelentésben pontosan meg kell határozni a bekapcsolást kérő szerv szolgáltatási igényét, így mindenekelőtt azt, hogy a szolgáltatás a minősített adatot nem tartalmazó küldeményekre is kiterjed-e. A nem minősített küldemények továbbításának lehetőségét az Állami Futárszolgálat a bekapcsolást megelőzően hivatalból vizsgálja.

A mindennapi munkavégzés szempontjából nélkülözhetetlen adatok és információk nyilvános hozzáférése érdekében a szabályozás a futárszolgálat országos rendszerébe bekapcsolt szervek nevének, címének és küldeményforgalma jellegének az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK) hivatalos internetes honlapján történő kötelező közzétételét írja elő, mindemellett rögzíti az adatok frissítésének, illetve az adatváltozás bejelentésének tekintetében irányadó előírásokat.

Figyelemmel arra a körülményre, miszerint a futárszolgálat országos rendszerébe korábban bekapcsolt szervek egy részének nincs tényleges küldeményforgalma, a küldeményforgalom 1 évet meghaladó szünetelése esetén az érintett szervet az Állami Futárszolgálat parancsnoka a rendszertől kikapcsolja, amely rendelkezés ugyanakkor nem vonatkozik a futárszolgálat szolgáltatását a különleges jogrend (minősített időszak) alatt igénybevevő szervekre.

A 9. §-hoz

Az újabb szabályozás nem kíván érdemben módosítani a küldemények továbbításának rendje tekintetében irányadó korábbi előírásokon, ugyanakkor a továbbiakban nem teszi kötelezővé a küldeményeknek a továbbítás tartama alatt fegyverrel történő őrzését.

A 10-11. §-hoz

A futárjegyzékekre vonatkozó tartalmi követelmények pontos meghatározása garanciát nyújt a minősített adatok védelméről szóló jogszabályok rendelkezéseinek érvényre juttatásához: az itt meghatározott előírások maradéktalanul összhangban állnak a Mav. tv., illetve a Kormányrendelet vonatkozó rendelkezéseiben rögzített követelményekkel.

Az újabb szabályozás két lehetséges típusra szűkíti a gyakorlatban alkalmazható futárjegyzékek körét, amennyiben előírja, hogy az érintett szerveknek a Robotzsaru-NEO integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer, vagy ennek a minősített iratkezelésre kifejlesztett változata – az ún. RobotzsaruTÜK NEO – szerinti futárjegyzéket kell használniuk: e szabályozás a futárszolgálat országos rendszerébe bekapcsolt nem rendőri szervek számára is az egységes – és a futárszolgálat által alkalmazni javasolt – számítógépes kezelőprogram használatát teszi kötelezővé.

Az új szabályozás irányadó rendelkezései mindemellett biztosítják a futárjegyzékek egységes formában történő elkészítését és jobb áttekinthetőségét, ezáltal megkönnyítik a küldemények feldolgozását végző munkatársak munkáját.

A 11. § (6) bekezdésében új szabályként kerül rögzítésre a minősített és a nem minősített küldemények külön futárjegyzéken történő nyilvántartására vonatkozó kötelezettség: e szabályozás indoka az irattározás eltérő időtartama, amely időtartam a minősített jegyzékek esetében 15 év, míg a nem minősített jegyzékek esetében 3 év.

Korunk infrastrukturális viszonyai megkövetelik a számítógépes program segítségével történő bizonylatolást, ami az így előállított futárjegyzék külső szerveknél történő bevezetését is szükségessé teszi: e szabályozás egységessé, illetve könnyebbé teszi a szervek közötti munkát, míg az ORFK honlapjáról letölthető program valamennyi szerv számára könnyedén elérhető.

Az ellenérték fejében végzett szolgáltatások esetében a számlázáshoz a küldemény fajtáját is feltüntetni szükséges a futárjegyzéken.

A 12. §-hoz

A futárszolgálat útján továbbítandó küldemények lezárásának és csomagolásának tekintetében irányadó követelmények egyrészt a biztonsági, munkavédelmi előírások figyelembevételével, másrészt az Állami Futárszolgálat által használt gépjárművek szállítóképességére tekintettel kerültek meghatározásra. A küldeményekre vonatkozó súlykorlátozás szabályainak a korábbinál pontosabb meghatározását úgyszintén ugyanezen indokok tették szükségessé.

A 13. §-hoz

A 13. §-ban foglalt, a küldemények címezésére vonatkozó előírások a pontos feladat-végrehajtást, illetve a bizonylati rend tekintetében irányadó követelmények érvényre juttatását hivatottak biztosítani.

A 14. §-hoz

A küldemények felvétele és kézbesítése tekintetében irányadó rendelkezések a korábban hatályban volt előírások alapulvételével, azokat részben pontosítva kerültek megállapításra.

A 15. §-hoz

Az újabb szabályozás szerint a futárzsákban továbbított küldemények átadása – az átadás-átvétel időtartamának csökkentése érdekében – két lépcsőben történik: a bekapcsolt szerv, illetve a futárszerv munkatársa az átadás helyszínén és időpontjában első lépésként csak a futárzsák átvételének tényét igazolja, majd a második lépcsőben a bekapcsolt szerv ügykezelője a futár távozása után bontja a futárzsákot és tételes ellenőrzést követően igazolja az átvételt. A jelenlegi gyakorlat is ennek megfelelő, azonban a korábban hatályban volt miniszteri rendelet e tárgykört részletesen nem szabályozta.

A 16-18. §-hoz

A szabályozás tételesen meghatározza a futárszolgálat útján nem továbbítható, illetve nem kézbesíthető küldemények körét, úgyszintén a bűnjelek továbbításának részletes szabályait.

Ezen előírások részint a biztonsági és munkavédelmi előírások figyelembevétele mellett, részint a futárszolgálat által használt gépjárművek szállítóképességére való tekintettel kerültek megállapításra.

A 19-20. §-hoz

A rendelet tételesen rögzíti a küldemény elveszése, megsemmisülése, illetve sérülése esetén követendő biztonsági és adminisztratív teendőket, valamint a tudakozódás szabályait.

A 21. §-hoz

A külföldi minősítésű küldemények tekintetében irányadó különös előírások az érintett küldeményfajták speciális sajátosságaira, illetve jellemzőire figyelemmel kerültek megállapításra.

A 22. §-hoz

A futárszolgálat tevékenységvégzéséhez kapcsolódó felelősségi szabályokat a rendelet a polgári jog irányadó kártérítési szabályaival összhangban állapítja meg, amennyiben egyrészt az állami futárszolgálat által végzett tevékenység sajátosságainak megfelelő jogszabályi tartalommal tölti ki a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ában rögzített általános elvárhatósági kritériumot, másrészt tételesen meghatározza a futártevékenység végzésére irányuló munkaviszonnyal összefüggésben harmadik személyeknek okozott károk megtérítése tekintetében irányadó – a Ptk. 348. § (1) bekezdése által részben különös szabályozási körbe utalt – előírásokat.

A 23-24. §-hoz

A tárgykört korábban szabályozó miniszteri rendelet hatályon kívül helyezését megelőzően az újabb norma hatálybalépésének időzítése elegendő időt biztosít a megváltozó szabályok alkalmazására történő felkészüléshez.